

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

MAGYAR ÉS VEND NYELVŰ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A „Muraszombati gazdasági fiók-egylet“ s a „Muraszombati dal- és zene-egylet“ hivatalos közlönye.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:
Egész évre 3 frt. Félévre 1 frt 50 kr. Negyedévre 75 kr.
Egyes szám ára 10 kr.
Előfizetési pénzek és reklámfiók a kiadóhivatalhoz (Grünbaum Márk) intézendők.

Felolós szerkesztő: **OLAJOS SÁNDOR.**

Kiadó-laptulajdonos: **GRÜNBAUM MÁRK.**

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztési közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Hirdetési díj: 1 hasábon peitisor egyszeri hirdetésnél 10 kr többszori hirdetésnél soronként 6 kr. Bélyegdíj 30 kr. Nyílttér peitísora 25 kr.

M. kir. technologiai iparmuzeum.

Igen sokan még a nevet sem ismerik azok közül, kik mindig a nagy dolgokról beszélnek, s ez baj; mert ha a szegény és kis műveltségű iparostól nem várható meg, hogy a tudomány ipar és művészet legújabb alkotásait ismerje s hogy azok szerint működjék — méltán követelhető, hogy azok, kik anyagi és szellemi felsőségeikkel fogva az egyszerű iparos látókörén túl szárnyaló ismeretekkel bírnak s lépten-nyomon tanácsokat adnak, a köznyomor enyhítését követelik szóval — tetteleg is tegyenek legalább annyit, a mennyi megtehető a tanácsok osztogatásával. Fajjalommal látjuk azonban, hogy e tekintetben a szegény iparosoknak, mester embereknek nincsen pártfogójuk. Csakis e miatt szólunk fel.

Ha jobb minőségű, ha kiválóbb izlésű iparcikkre szorul, még a vidéki jobb módú ember is mellőzi a hazai, még inkább az otthoni ipart, mert ritkábban Budapestről, de inkább Grác és Bécsből tesz megrendelést, holott ha polgárait, ha az ország jólétét és saját hasznát is tekintetbe vennék: figyelemzetné az ichtoni iparosokat azokra az intézményekre, melyek segélye és útmutatása mellett maguk is saját eszköz és tevékenységükkel fogva eltanulhatják, után csinálhatják, sőt fölülmulhatják mindazokat, miket manap a hazafiatlanság külföldről szerez be drága pénzen.

Ilyen intézmény a mi „ipar-muzeumunk“ Közleményei már a IV-ik évfolyamon vannak és mit látnak azokban? Sok hasznos dolgot és pénzelt a miatt, hogy tanácsát, segítségét nem használják fel.

Az 1885—86. évi jelentésből ugyanis az tűnik ki, hogy:

„Ebben az évben is minden intézkedés megtett arra nézve, hogy az önálló iparosok és az iparoskédek a legszelebb körben és idején tájékozva legyenek a muzeum működésének minden mozzanatáról és a különböző előadásokban és gyakorlati műveletekben részt vehessenek.

Ezen czéllal a rajzalkoholok az előadások és gyakorlati műveletekre vonatkozó felhívások az összes érdekelt mestereknek megküldettek tudomásul vétel és műhelyeikben leendő kifüggesztés végett; hasonlóképpen megküldettek előzetesen a havi munka-programmak is, továbbá a mesterek minden előadásra és minden gyakorlati műveletre külön levéllel is meghívták. — Vegre a külön szakértői által tartott előadások tárgya és ideje a napilapokban is közzé tettett.

Az előbbi évek tanulságai szerint az előadásoknál ebben az évben is figyelem volt fordítva arra, hogy azok a jelen rövidebb teli időszak alatt is változatosak és közérdekeltek legyenek. Összesen 19 előadás tartott, ezek közül 3 általános érdekű s 16 szakelőadás volt.

Az igazgatóság ebben az évben is kiváló szakértőket nyerhetett meg az általános érdekű előadások tartására.“

TÁRCZA.

A bolgár kertészek.

A tizenhetedik század második felében, mikor még Erdély a török szultán vazalltartomány volt, a Havasalfölddel határos erdélyi juhászgazdák kieszközöltek a szultánnal, addó ígérete mellett, hogy juhaikat teli legelőre a Balkán keleti oldalára hajthassák, hol a hó, nem úgy mint e hegység nyugoti oldalain hónapokig hanem csak pár napig tart. Az erdélyi pakulárok kétszáz évig hajogattak ész kezdeten másfél milliónyi juhaikat több falkában a Duna külön révén sít Bulgáriába, vagyis Ruméliába, minden akadály s megszakadás nélkül. Midőn az orosz hosszas harcok után a kaukázusi eszterkeszek 1863-ban legyőzték, hogy vagy hódoljanak, vagy őseik honából tova tartkoznak, mintegy ötvenezren, férfiak, nők, aprajgya, nagya a török szultán kertek föl, mint védőrukat: fogadja őket bírodalomba, mattonn ki nekik állandó lakhelyet. A szultán annak reményében, hogy e vitez emberek az ő roskadozó bírodalmának jól támogatói lesznek, Bulgáriába telepít őket, hol ott úgy szaporodtak a faluk végén, mint nálunk a cigányok. A jövőny, dolgotalan eszterkeszek nem akaráván ismerni s tud közti különbséget, erőszakkal vették el a békés bolgártól és erdélyi juhásztól, a mi nekik tetszett.

A török hatóságok a szultán által pártelt e rablók ellen mitsem tehettek, a panaszokon nem segíthettek. Az erdélyi juhászoknak kiadták az utat, hogy több juhaikat a Balkáura ne hajtsák. A szegény bolgárok pedig kénytelen túrték továbbra is a szultán kegyenczeinek rablásait.

A bolgár népek általában a török uralommal nem igen volt oka elégedetlennek lenni Katonáskodnia nem kellett, s adóban csak a tornek hevedet fizette. Mit a magyar paraszt termékének ötödével adózott földesura-nak, katonát adott s a megyei tisztviselőket is fizette. A bolgár értelmiségben igenis voltak sovrigások, vagyok a török hatalom alóli függöttségére, de a nép csak a eszterkesek rablásai óta keseredett el a török ellen, s üdvözölte az oroszokat, mint szabadítóit. A török felhasználva a eszterkeseket a szerb- és oroszok elleni háborúban, a kik megmaradtak, áttelepíté Kis-Azsiába.

Vogrszke králevcsine technologie trstva muzeum

Dosztja je nancs iména nepozna med onimi ki vszigidár od veliki dugoványi guesjio, i tou je nevola, ár esi sze od ednoga szromaskoga m e s t e r s z k o g a e s l o v e k a ka modroszt zavsesnoszt, m e s t r i e te nájboke novitoszti naj pozna, i pouleg oni dela, zagvúsnosze lehko csaka ka oni ki májo vrejdnoszt, piliko i pouleg szvoje doubi od ti nevolni mesterszki vékosz zanoszt májo, na vszakom szvoje páji tanács dájo, nevolnoszti szromastva zlehkoti proszti, z-ednov recsvoj zdjányom naj tolko csinijo, kolko lehko doprueszjo szvojmj tanács táányom Ali zsalsztno previdimo, ka v-tom táli ti szromaski mesterszki lúdje nemajo nikoga, ki bi nyim pár préjao. Szamo za toga volo dámo ete piszk.

Csi bougse, za odebráno blágo scsé eden vesznicski prilicsnoga moudusa eslovik szi szpraviti, tá nihá domovinszke — escse bole domáce, ár szi rejtko z-Budapesta ali escse bole z-Grácia, z-Besa dá zrendelváviti, bár esi bi domácei priateľor domovine dobrotvinoszt i szvoj haszek gorpopréjao: opomeno bi domáce mestre na ona dugoványa, z-sterimj pomoesvoj i pout kázányem, szamij, szvojev pámetvoj delavnosztvoj bi sze na tá návésjli, za nyimi delali, i tak od zaja niháli vsza ona, stera dén denésnyi nedomovinsarnoszt szi z-drúgi országov szprávi, za dráge peneze. Táksa delavnoszt je nase „mestrie muzeum“ Naprejdnoszti zse na IV. leta tekaji sztojmj i ka vu nyih vidimo? Doszta hasznoviti del — i tozsb pouleg toga ka tanács i pomoces neponuczajmo.

Od 1885—1886. leta nazájnye dávénye sze tou vöszkázse, ka:

Ka sze je vu tom leti vsze opravicza naprávila na tou gledoucs, ka ti mestri i nyihovi vucseniczke naj v-náj strjnesejem szpadáji dobjo zanoszt od muzeuma delavnoszt i pri vescelefe naprejdványi lehko tau vzejmjo.

Za toga czila volo tá dolli mályana pri naprejdványi nábud tim szljjsajoucsim mestrom ka naj one znojio i ka je naj szvoji delavni hizajj verktattaj gor poveszjo szo vódána; — rávno tak szo vó poszlana meszecsna delavnoszti programi, nadale na vszako naprejdványe i vesenyé szo ti mestri v-poszelbom piszmi pozvali, i naszlednye od ti navcseni naprejdványa szo sze naprej vu pripravnom czajti escse vu novinaj vó dala.

Pouleg preimouseti let vesenyá i naprejdványe je vu etom leti szkrkno bilon, ka ona vu etom kratkom zimszkom vzejmim preimányávu znanémet budo. Vsze navpju sze je 19 naprejdványi derzsalno, med tejmi tri vszajm, 16 pa vucseeni naprejdványi.

Ravnitelszto je vu etom leti na tou gledoucs pripravne moucse dobilo, ka sze naj popolnoma naprejdványe szpuujo.

I pouleg toga sze je dönok zsgodilo tou, ka je mestrovto te

A bolgár kertészek otthon felhasználva a Balkán hegyesgöblő alafolyó vizek mellett lejtöket kertöntözésre, a Dunán átkeltek Romániába, ugyanazt mivelni, a keleti Kárpátokról alafolyó vizmellékén bérlet kertheikkél. — Az időtájban, midőn az erdélyi juhászokat kitilták Bulgáriából, vállalkozó bolgár kertészek átjöttek Erdélybe s a temesi bánóság, hol Ó-Besenyőn, Vingán szaz évvel ezelőt az orosz-török háboruban kiköltözött testvéreikre találtak. Ez időtől kezdve évről-évre szaporodtak az ország déli részén, a zöldségtermelés s öntözésre alkalmas talajú földeket bértele. Nekik nem televény, annyival kevésbé segéde és tüzemény lova. A lovakat tavasszal itt beszerzi, őszel eladja. Egy hold bértele, annyi ember s lótartást beszámitva, kerül kétszáz forintba. A gazda és segédei Timrovóbl Bulgária hajszani fővárosából valók. Tavasszal elindulnak hazáról. Sísotvónak dunai gőzörsé ilnek s Mohacsnál kiszállnak. Őszel ugyanaz uton törnek vissza. Jöve-menet egy utas költsége 80 frt. November elsejéig, a beszámolásig el nem kelt zöldség elarusítására nehány legény itt marad, a többi mint vándor-márk felre hazarepül, tavaszra visszatérendő. A ezvilvözöcs közejük még annyira nem hatott, hogy sikkasztásokkal megszójenék.

A kert termelés: kelkaposzta, karaláb, tök, hagyma, paprika stb. Győnyörítésg szemlélni, hogyan merítik föl a Kapos-ból, a két lö által vont kerék vödrön, órakon át, reggel és este, a vizet s vezetik száz lö hosszú fő és mellék vályukon szerte a művelés alavett sorokba, s a viz a sorokba egykétből a másikba átmenet, hogyan enged az ember teleményének. Pedig ez emberek sohasem tanulták a hydrostatikát. A kert — nem is kert, mert

S ezek daczára mégis az történt, hogy az iparós mesterek nagy része tudomást sem vett az ipar-muzeumról és tanoncok közül is igen kevesen vettek részt az oktatásban — Pedig az iparosoknak jó ám tudni, hogy kik azok, akik ennek az intézménynek eddig is siettek hasznát venni. A nagy pénz, a nagyobb műveltség emberek, tehát azok, kik e nélkül is megelégnének.

Pedig az „ipar-muzeum“ főként a szegény, de tanulni vágyó iparosokért állítottat fel. Fel kell tehát használni.

Utasításokat, értesítéseket ingyen ad, Közli a legkiválóbb mintákat, s maga ellen vét, a hazának árt mindenki, ha oktatását tanácsát kárba veszni hagyja.

Az érdeklődő közönséggel, kivált kereskedő és iparos polgártársainkkal tudatjuk ezuttal, hogy az „ipar-muzeum“ igazgatósága Budapesten székel, főigazgató Hegedűs Károly, igazgató Tábornok Ottó.

(s.)

Az őszi bükköny.

Az újabb takarmány-növények között kétségtelenül nagy figyelmet érdemel az őszi bükköny (vicia dura), mely valóságos hiányt pótol, s mely a legkülönféléb viszonyok között termelhető. Eddig a takarmányozás, családmádé stb. által igyekeztünk segíteni magunkon a takarmány szükségben, mely kora tavasszal — kivált a hosszabb tél után — legérezhetőbb, pedig mindezeknél korább és biztosabb az őszi bükköny.

E növény a legkeményebb telet is kiállja, de vethető tavasszal is éppen úgy, mint a tavasi bükköny, csak hogy ez utóbbinál jobbak a növény. A mi az őszi bükköny természetéből alkalmas talajt illeti, mindenféle talajra, a hol a tavasi bükköny megerem, legalább is oly sikerrel vethető, mint emez. Minthogy legerősebben augusztusban, továbbá április és májusban növekedik, az őszi bükkönt ott is lehet vetni, a hol a talaj laza volta és a kellő nedvesség hiánya folytán a tavasi bükköny nem jól diszlik. A földet hasonlóképpen diszítjük el alája, mint a tavasi bükköny alá, de lehet az erőgyözebb is, a mi igen czélszerű védelmet nyújt a tél fagyok ellen.

A talajnak azonban igen jó táperőben kell állnia, miért is, ha az őszi bükkönt zöld takarmány nyérése céljából vetjük, igen ajánlható annak egy kevés istállótrágyát adni, melyet vagy összel a vetés előtt, vagy tavasszal korhad állapotban felültrágyázásuként alkalmazunk. Ha azonban az őszi bükkönt magtrámales szempontból vetjük, a mely czélnál szintén igen kifizeti magát, nem szabad alája trágyázni, különben a növények igen buzgó fejlődnek, sok zöldjük lesz, de magot nem igen hoznak.

Hogy az őszi bükköny minél erőteljesebb állapotban, minél inkább megkörosodva meheben a télnek, czélszerű azt minél korábban vetni. Rendszerint rozsszal, ritkábban ösi árpaal keverve szokták vetni, mert ha a bükköny nem támaszkodhatik a rozs kemény szárához, csakhamar megdől, alul kezd sárgulni, majd rothadni s ilyenkor azután a jószág nem eszi már meg. Hektáronként zöld takarmányuk 280—300 klg. bükkönt és 150—170 klg. rozst szoktak vetni, magnak pedig 240—280 klg. bükkönt és 120—140 klg. rozst. Legezészerűbb a bükkönt sorba és a rozst tetejébe szórva vetni.

A zöldtakarmányt kora tavasszal kaszáljuk, 8—14 nappal előbb, mint a herét, sőt még a takarmányozásnál is hamarabb. Korán kell hozzalátni, mielőtt a rozs kihányja a kaszát, s a bükköny még alig magasabb egy lábnyúlra. A bükköny ugyanis oly gyorsan fejlődik, hogy ha későn fogunk hozzá, a vege már rendszerint túleredt és megdől, mielőtt a kasza alá kerülne. A legelősről levágott bükköny azután méggyegetsz kihajt és vagy sarjut ad, ha lekaszáljuk, vagy ha megbagyunk érni, egy kevés szentmért.

Úgy a takarmány, mint a szentmért nagyobb, mint a tavasi bükköny, és a mi annál is inkább számításba veendő, mert az őszi bükkönt rendszerint közötes terménynek vetjük, azaz utánna még ugyanzon évben más takarmányt, pl. esalamadét, fehér mustárt, takarmányrépat vetünk. Ily természeti eljárás mellett a két termést együttvéve sokkal nagyobb mennyiségű takarmányt kaphatunk egy bizonyos területről, mint akármiely egyéb takarmány-növény termesztése.

Előveteményül legalakmasabb a bükköny elé valamely kalászos, mely lehetőleg minél előbb, júliusban vagy legkésőbb augusztus elején lekerül a földről, úgy, hogy utánna a talaj még jól bumunkálható, a bükköny után pedig répat, dohanyt, repeszt, esetleg tavaszt is vethetünk. Dús levélzeténél fogva ugyanis a földet kitöltő állapotban hagyja maga után, főleg ha gondoskodunk róla s az időjárás is kedvezett, hogy a bükköny sűrűn álljon, másrészt pedig idejekorán ikerül a földről, úgy, hogy utánna még elég időnk lesz kellőleg bumunkálni az utóvetemény alá.

Helyi és vidéki hírek.

— **Hunyadi Nándor** gedoróczyi állami isk. tanító, a vasm. tek. törvényhatóság bizottságának a magyar nyelv sikeres tanításaért nyert jutalomért mely tisztelettel párosult alázatos köszönetét nyilváníta.

kerítése nincs, — reggel és este két ízben megöntözve, vízzel elaraszva, míg a szomszéd mező a száraz nyáron kiszik, a kutakban a vizek kiapadtak, növényeivel szépen tenyészett, míg nem szeptember 17-én a kora der növényeik nagy részét elfagyaszta, s mint a gazda panaszolta, legalább is kétezer forint kárt okozott.

Zöldsegráruik nemcsak a helybeli, hanem a vidéki, sőt a pécsi és kaposvári piacokon is kelendők, holott Pécsset s vidékét öt ilyen bolgár kertetzel van nyolcvan, Kaposvárról tizenhárom taggal. A nép — mondhatom — rokonszenvelt viselkedés irántukban, mert látják és becsülik szorgalmukat s ügyességüket. Magam is kijelentem az itteni s egy pécsi kertész előtt, a ki huszonhét segédrel dolgozik, nagyrebalásémet szorgalmuk, összetartásuk iránt. Megjegyzem, hogy magyar emberek közt ez alig lenne kivétel. Egy község gazdaiak — mondám — ajánlottam, hogy a bükköny sűrűn álljon, 900 holdat, béreljék ki; álljanak össze tíz-tizenfelen, egymásért jót állva. „De biz azt nem tesszük, — felelték, annyira nem bizott egyik a másikban. Az egyik bolgár házigazda viszont megjegyezte: „Az én legényeim közül azok, kik már tudnak magyarul, nem oly szófogaók, mint a tisztán bolgárok.“ Eszembe villant a magyarságban rejő e rebelliségrel, még a 48 előtti időből két eset. Egy német papot, ki egyenként maga jó magyar volt, kérdeztem: „Miert ellenzi halgatónais magyarsodását?“ azt felelte: „Mert a németnek káromkodása is ima: Kreuz, Himmel, Sacrament!“ Az esztorgoni hajóhídnál, míg nyilván a gőzös áthaladt, a leeresztett sorompó elé tödült a sok paraszt szekeres. Egy ur rájuk rival: „Munek talokanduk kenditek előre, ugysem mehet egyik se tovább, míg a hidat ismét meg nem eresztik.“ Mire egyik paraszt azt felelte: „Tudja az ur, milyen a magyar ember, egyik nem akarja, hogy a másik ebből való legyen.“

Politizáltunk is a bolgárokkal, természetesen. — Megmutattam nekik

véksi tao znánye nej doubo od mestrie muzeuma, i rucsenikor je máli tao vézo v onom naprejdávanom vsenyej.

Pa je tim mestrom dobro znati tou, sto szo onih, ki szo toga naprejdávanya haszek je popasesili vzéti.

Ti doszta penez ládajoucsi, ti moudri mouzsi szo onih, ki brez toga túdi lehko bi ziveli.

Pa je te „mestrie muzeum“ náj bole za szioraske, ki sze mestrio seséo navesti, gorposztávleni, moremo ga tak núczati.

Poukázitelsztvo na znánye dávanye k-senki dá. Naprej dáva te nájnáméntejeje mujstre prouti szamoni szebé grisij i domovini szvár naprávi vszákí ki vsenyá, tanácsávanya na kvar prejti dá.

Vszejmi, nájbole trczom i mestrom nazuánye dámo zdaj po etom pouci, ka mestrie muzeuma ravnitelsztvo v-Budapesti sztojfi, te nájprednyí ravnitel je Hegedús Károly, ravnitel pa Tábornok Ottó.

(s.)

Jeszzenszka grauka.

Ka jeszenszka grauka (vicia dura) je na krmo sztran doszta vrejnda, tou je gvísno, ár jáko doszta krme domesztí, pa ka v-kaksoj sté zemli zraszté. Doszta mao szo nísterni faldá z-jeszzenszkim zítom szí pomágáli na szprotoletje, esi nyim je krma z-falí, ali jeszenszka grauka je doszta naprej od zíta, ár je nej szamo bole gvísna nego túdi doszta prlve zraszté na szprotoletje, ka zito.

Jeszzenszka grauka to nájvékso zimo presztóji vő, i nyon lehko túdi na szprotoletje szeja cslovik tak kak szprotoléjsnyo, od stere je túdi doszta bole gouszta. Ka sze jeszenszka grauka pouva nyive, dosztáje, vszákój tákszoj nyívi, v-kakso sze szprotoléjsnya grauka szeja, tak obéno zraszté, szo szprotoléjsnya. Tak da nájbole moesno v-angustusi, nadale v-aprilisi pa v-májusi zraszté, zatoga folo jeszenszka grauko i v-tízto nyivro je dobro szejati, stera sze za szprotoléjsnyo ne sika. Zemlo rávno tak more gudza k-szejanyi pripravití, kak pri szprotoléjsnyo, nego nesoudí esi je zemla grúdnata, ár grúde szeitvo v-zími od uraza obarjajo.

Esti jeszenszko grauko szamo za krme folo sesémo szejati, te sze nyiva ali pred szejanyom more pognojtí, ali pa na szprotoletje sze gnoj po szvetvi poteríti. Csipa jeszenszko grauko sesémo za szemen meti, te sze zemla neszni pognojtí, ár te vsze v-tráivo odide, pa malo szemena dá.

Náj jeszenszka grauka v-zími vő neprejde, je dobro nyon kak náj ranéj szejati, z-málin zítom ali za v-gyeesnom, ka orak esi sze grauka nejna na koj naszoníti, te odspódi zaesne szuta graesívatí, potom pa gvílití, te pa jo náruha nesese jezti. Na eden hektár esi za krmo sze szeja, 280—320 klg. grauke pa 150—170 klg. zíta more szo v-kíp zmeisati, esi pa za szemen 240—280 klg. pa 120—140 klg. zíta. Náj botkise je esi sze grauka zmasinom, zító pa nanyon z-rókour poszujata.

Kak za krmo sze na szprotoletje pri ezajtí lehko koszimo vszédj 8—14 dnévni prlvé, kak detelezo ali pa zító. Pri ezajtí more k-czoj glédáti dokes zító nedobi glávé. Ár grauka na nágí raszté, itak szí frísko dolí lézse, esi k-czoj ne glédámo, te pa je nej doszta vrejnda vevs: Oprím dio pokosena grauka drgous vóposené, stero lehko za krmo dolí pokoszimo, ali pa níhámo za szemen.

Kak na krmo tak na szemen sztran je jeszenszka grauka doszta vékso od szprotoléjsnye, i tou moremo raesunati, ka po jeszenszkoj grauki v-tízto- tom leíko drúgo kaj sté szejamo.

I tak v-edomem leti dvoji haszek dobimo z-edne nyive.

Náj esedne je esi sze jeszenszka grauka v-zígárd v-tákso nyivo szeja, gde je sztrmeno szájle dolí vzéta, ár ono náj leszej pri ezajtí k-czoj priprávi k-szejanyi vszákí gudza po grauki pa vszelefi szprotoléjsnyo szvár. Z-nyou v-dobrom száni níhá, czílou esi vrejmen k-czoj pasza. — z-drúgo krajja pa da raao dolí prúde, vszaki vert lejhko kezój priprávi nyivo pod drúgo szejádev.

Domácsi i zvúnszki glászi.

— **Hunyadi Nándor** gedoróczyi orsz. skoulnik, z-globokim pozdrávanyom ponizo zahvaljio vsziko postávonyimó vsavár, törvényhat. bizottságja za vógrszkoga jezika ve-cnyé dobleni senk.

— **Gospodin Kocsevára Istvána** je ona uszresza dojsla, ka jedíjnja 8 lejt szlara deklina nyim je v-díphiteritis merla ete meisz c: 4-ga dnéva. Zvún sztarisan je pokop doszta ovi esese vó grobi szprevajalo.

— **Zahvalnoszt.** Szlosztinim srrszon pravimo hvalon ezen tisztin pájdásou i poznamim, ki szo bilí pri nasoj dragoj eséri Mariski na szprevodi, stéri szo tao zéli naso szlosztí tak dobri bilí. V-Szoboti, 1886. okt. 6.

— **Zidárszki mestrov zimszko vsenyá.** Budapesti orsz. mesterszkoj souli (VIII. Sándor pláczí nró 4.) zaesne sze etoga leta novb. meszezta 3-ga notripiszanye pa od oktobra meszezta 15-ga dnéva od novembra meszezta 2-ga dnéva sze gori zemjo. Vsesnyé de stíri zimszke po leta drszalo szakske leto od novembra meszezta od prvoga do márczusa meszezta

egyik képes lapunkból a volt fejedelemükre vonatkozókat, Tetszett nekik. Erős bolgár érzet van bennük; egyik sem akar orosz lenni. A múlt téli szerb háborúban is püzzel, élelmmel áldoztak, maguk is fegyvert fogtak. Ennek a szorgalmas és ügyes népnek, melynek hazánkban is jelenleg ezer tagja munkálkodik, jövője van. Tanulhatnánk tőlük a mi gazdaságaink, Atól tartok: úgy járnak, mint a főassal: „Minek fontjunk? Öresbobb kapjunk a gyári szövetet.“ Minek kerteszkedünk? termel helyettünk a jó bolgár!

Ezelőtt kétezer évvel Róma legyőzte Macedonia kiralyát s a főle gótt görög városokat szabadoknak nyilvánította. A fölszabadult városok nagyon megörülték: de bezog elámulhatt, midőn a telhetetlen Róma ezeket is egymásután bekapokta. Így akar tenni az orosz is a török által felszabadult földnai népekkel; nikent a vadász, úgy menti meg a róka által üzőbe vett nyulat, hogy előbb azt, aztán ezt lövi le. A bolgár nem, ugyhiszik, herczg Schwarzbergnek. Ausztria miniszterelnökének 1850-ben lemondott fenyegetését követi: „Ausztria a világot meg fogja lepni nagyszerű hálátlanságával.“ (Az orosz iránt.)

A köz-l-bbi bolgár katasztrófnál tudtommal egy lap sem említé föl Bismarcknak egy beteljesedett jóvendőségét, Midőn 1866-ban Hohenzollern Károly, mint kijelölt román fejedelem, Bismarck tanácsát kikérte, azt kapta válaszul: „Mindén este pompás fokozat (avancement), egy garde lieutenant-ra nézve a román fejedelemé.“ És mikor a másik garde lieutenant, Battenberg Sándor, mint kijelölt bolgár fejedelem Bismarckól búcsuzni, ennek orakulanti végszava az volt: „Mindenkör kellemesen fog visszaemlékezni a bolgár fejedelemégre.“ Vagyis eredetiben: „Es wird immer eine angenehme Erinnerung, Fürst von Bulgarien gewesen zu sein.“

HÓKE LAJOS.

— **Kocsvara István** ur családját az a szomorúság érte, hogy egyetlen 8 éves kis leánykájuk **Mariska** e hó 4-én diphthírítis következtében elhalt. A szülők bánata s az általános részvét kísérte a kis halotat sirjába.

— **(Köszönet nyilváníttak.)** Bánatos szívvel mondank köszönetet mindazon barátainknak, ismerőseinknek, kik kedves halottunk: **Mariska** lét nyunk végzettségén megjelene, a minket ért szomorúságban ezáltal részvenni sziveskedtek. — **Muraszombatban**, 1886. október 6. **Kocsvara István** és neje szül. **Resch Erzsébet**.

— **Az építő iparosok téli tanfolyama** a budapesti állami közép-partanodában (VIII. Sándor-tér 4. sz.) folyó évi november hó 3-ik napján fog megnyitátni s a beiratások október hó 15. napjától november hó 2-ik napjáig tartanak. — A tanfolyam nagy teli felvére terjed s évenként november hó elejétől március hó végéig tart; e tanfolyamon az illető építő iparosok rendszeres szakkipézetést s annak sikeres bevezése után **jegyérvényes közmesterei bizonyítványt nyerneik.** — Tanulók felvétetnek a 14 évet betöltött azon közmest. ács- és kőfaragó segédek, a kik folyékony olvasni és számolni tudnak, s legalább egy évig a gyakorlatban működtek. — A felvétélre jelenlétek erkölcsi bizonyítványt, továbbá főnökeiktől igazolványt tartoznak előmutatni arról, hogy mely idő óta működtek a gyakorlatban és melyik szakban dolgoznak.

Állami közép-partanoda.

— **A szülői vigyázatlanságnak** lett áldozata a kis másfél éves **Krányecz József**, **Krányecz Dániel** zsidahégyi lakos fia, ki felügyelet nélkül lévő, az udvaron levő töseba eselt s belehalt.

— **Kuzmán Fartek Györgyné** e hó 1-én a mint a fáról körtét szedett, véletlenül lezuhant szerencsétlenül, oly súlyos ütést kapott fejére, hogy 48 óra alatt belehalt.

— **Hasba lötte magát** e hó 4-én **Rankó József**, a gradistyai gazda **Rankó Mátyás** egyetlen fia, ki a katonaságtól alig szabadult ki s igen jóvala fiatal embernek mutatta magát. Végzetlen teltére a megmondatlanság vitte, — mezei munka közben édes atyjával összepörölt s haragját magát emészette el.

— **A m. kir. technikai iparmúzeum** tulajdonát 11,905 drb gyűjtemény tárgy képezi és leltári értéke 20,228 frt. A gépesarnokban és műhelyekben használt gépek és szerszámok leltári értéke 8845 frt. Mikor jutunk oda, hogy azt irhasuk: a mi járásközi közelművek közül ezek és ezek ott szerették tapasztalataikat? Pedig nekünk is vannak lakatosaink, asztalosaink s milyen jó volna, ha különben volnának, mint a gráciaik!

— **Értesítés.** A nagym. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által községok részére küldött bíkák közül megmaradt 3 db pingzangi fajú vörstarka fiatal tenyészika, hó 12-én déli-10 órakor Szombathelyen a marhavásártérén árverés útján a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett el fog adatni. — Ha a vevő község lenne, ugy a vétel-árt 3 féléves részletben utólag, kamatt nélkül fizetheti le. — A bíkák előzetesen is megtekintethők Szombathelyen a városi kaszárnya épületében. — A miniszter meghívásból. **Bertha György**, közg. előadó.

— **Lapunk** október hó elsejével ezen év IV-ik szakába lépven, ezúttal tisztelettel felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, a kiknek előfizetése szeptember hó végével lejár, annak kellő időben való szives megújítására, hogy a lapok kellő mennyiségben való nyomatásra — és szétküldésben fennakadás ne történjék; különösen határekezesainkat kell figyelemzetnünk ez ügyben mivelőbb leendő szives utóékdésre, hogy mi is elvállalt kötelezett- ségeinknek eleget tölhessünk.

Lapunk előfizetési ára:

éves évre	3	frt.
fél	1	50 kr.
negyed	75	kr.

és előfizetéseket bármely naponól kezdve elfogadjunk.

A „Muraszombat és vidéke” kiadóhivatala.

— **Meghívás.** A szombathely-egyházmezei róm. kath. tanítótestület tótsági kóre I. évi öszi gyűlést október hó 16-án délelőtt 9 órakor a tisztai népiskola helyiségében tartja meg, melyre a rendes és partoló tag urak és tanúgy-barátok ezenel tisztelettel meghívának. Targy: 1. Előnöki jelentés a kör féléves állapotáról. 2. Egy olvasmány kezelése a IV. osztályban a határozók megismertetésével; előadó **Török Pál** muraszombati tanító. 3. Szederata tenyészítése; előadja **Völgyi Ferencz** tisztai tanító. 4. A népszeg-egészsegtan tanítása a népiskolákban, — előadja **fiszt. Persa Ivan** felső-údvai kaplan ur. 5. 1—20-ig terjedő számkör ismertetése, — gyakorlatilag tanonezaival előadja **Stevanecz Antal** tisztai tanító. 6. Tagsági díj bebeszése. 7. Indítványok. 8. A jövő körgyűlés helyének, idejének és tétel-ének kitűzése. **Kelt Tassinán**, 1886. október 1-én.

Völgyi Ferencz, a kör elnöke.

Gyűlés után közös ebéd **Pam János** vendégfogadóban.

— **Meghívás.** A vasmegei általános tanító-testület muraszombati járásköré ez évi öszi gyűlést október 14-én Puczincon fogja megtartani, melyre a kör tagjai, valamint a tanúgy barátai ezenel meghívának. A gyűlés délelőtt 9 órakor kezdődik. Targyszacrot: 1. Előnöki jelentés. 2. Gyakorlati előadás a méhészetből **Kondor F.** től. 3. Könyvtárnok jelentése s aputala a beszerzendő művekre vonatkozólag. 4. A felhőttek magyaryelvű oktatása” című értekezés **Láng Ignác** től. 5. Számvizsgáló bizottság kiküldése. 6. Indítványok. 7. Tisztújítás. **Kelt Tissanocson**, 1886. szept. 30. Előnöki meghívásból: **Kolossa Ferencz**, köri jegyző.

— **Az „ember tragédiájának” új fordítása.** Madách remek költeményét legújabbán **Schellenist József**, a pozsonyi „West-ung. Grenzboten” szerkesztője fordította le németre. s a múlt novemberben fog megjelene. A fordításról ugy magyar mint német szakértők a legnagyobb dicsőréttel nyilatkoztak, különösen formai szépségét és hűségét emelve ki, a fordító 1 frt 20 krajval előfizetést hirdet mávára.

— **Magyar „machzörök.”** Teljes magyar izr. fűnnepi imakönyvre hirdet előfizetést **Füredi Ignác** nyulvász, az első „machzörök” ismeretes fordítója. Most az ortodox és neolog izrahiták összes imádságait ki akarja adni három vastag kötetben. De a tetemes költségek miatt csak akkor valkizozhatok erre, ha 4 frtjával legalább 3—400 előfizető jelentkezik. Remé- hetteleg fog találkozni aznyi izrahitla hazánkban, hogy e magyar imádsá- gos könyv megjelenssek.

szlednyega drzsalo; te lejt vesenyá sze tiszti zidárszki mestro ródno vó nafesjoja pa szreemim dokoncsanymim zidárszko mesterszko oblasztao szvedo- csanszto dobjo. Za vesucnieke sze tiszti zidárszki, czimermesterszki, i kam- menárszki ponagiesi gori zemjeo, steri szo vó 14 lejt sztári i dobro piszati, esteli i racunati znajo i najmenye edno leto v-mestrij delajo. Steri sze notri glaszjo, za gorizeti morejo krepnostj szvedocsanszvo meti. dale od svojejoja majsztra szvedocsanszvo morejo naprej pokazati od tisztoza vremená kak dugo i od steroza vremená ma v-kaksoj mestrij delajo.

Orszacska srednja mesterszka soula.

— **Vucsegumli** po iméni **Krányecz Dániela** 1¹/₂ leta sztar **József** pojep koulk hízse notri v-mlako szpadno, ino sze je notri v-toupo, sztariszke szo nej pazili nanyega.

— **Kizdobljeni** (Kuzma) je po iméni **Fartek György** jeza efo meisz- seez pervoga duéva doz z-drejava grúske brala, ino po naszreasi je tak doj szpadnola z-drejava, ka je vtón na krátiki czaji merla.

— **Gradiseci** ete meiszce 4-ga duéva **Rankó József**, **Rankó Mátyás** jedjni szin sze je notri v-cservou sztréjo, zdaj je esce donou od szol- dakov prisano, dober mladi deesko bio, tuo sztopanje je hitro vesinjo, med delon sze je z-ocson szlado — ino na esemére je sze tak vó szkoncsao.

— **Vogrszke krateszke techn. mesterszki obvarnice** 11 jezero 905 falatov v-kpispzpravleni dugovanya zeszte i sze v-kuper vrednostj 20228 frt. Masinszki szpnavnostj i verszati za nuczanye masini i skéri vrednostj vktiper 8845 frt. Gda mi tá pridemo, ka mo lejko piszati: nase okrogline mestri jezero i jezero sze ji vó tam najblo nafsicso? Ino mi tudí mamo szlozare, sztoläre, i kak bi dobro bilo da bi te nacsisi bili, kak tej Gracsiki!

— **Naznanoszi.** Od visesnyega vérszta, mesterszkoza i od trgo- vinszkoza miniszteriuma na veszneszki sztrán poszlani bikov osztanyem 3 pingzangi plémena erdeszi piszani mladi bikini etoga meiszceza 12-ga pred pondnévón 10-ór vojri v-Szombathelyi na szivinszkon plazci na liciaziciji sto najvces obcsa, z-govobomi penezi doj placsani sze odajo. Da bisze veszceza za kúpeza najsla, te sze lejko na 3 pouletsanyi rátaj, summa brezi interesá doliplacsá. Biksi sze zdaj naprej gleduos tudí lejko poglédnúje v-Szombat- helyi varaksoj kaszárnszkoj stali: Miniszterszkoza zanosenoga **Bertha György** vérszta naprejdávár.

— **Nasi novin** tretjaji fertao z-30-ga szepclmbera doj pretecesé i zaesne sze te sterti fertao; aroszimo záto one postene cstenyare, sterim napreiplacsiló ete meiszce szlednyi déu doji pretecesé, naj oni vu dostojnom vremenim napreiplacsiló veszasi ponovjio; — naime duszneszke opominá ka za sze dojpretesene fertale pridonimo summo naj k-nam poslajo, iz mi nas dusznot napuniti tudí zseljmo.

Napreiplacsila ezajna:

na czejlo leto	3	rauski
na pou	1	50 kr.
na fertao	75	kr.

i vszaki meiszce szvememo gor napreiplacsilvanje.

A „Muraszombat és vidéke” kiadóhivatala.

— **A „Földrajzi Közlemények”** ez idei folyamából megjeleni a nyolcadik füzet. Egyetlen hosszabb önálló közlemény van benne: „Alföld- dűnk belveizei” **Hanusz István**tól. Vizi bajnok orvoslására ajánl módokat s tanulságot ismerteti a külföldi, kivált francia viszonyokat. Utána a bizottság jelentés olvasható a földrajzi társaság részvételéről az országos kiállitáson. Majd biralatók következik s utána rövid közlemények. Ez utóbbi rovatból megenlíjtik, hogy **Muskétov orosz tudós „Turkesztaun”** című új műyében hosszabb foglalkozik egyetemünk egyik jellességének: **Vámber Ármuának** keleti utazásaival s kikkell ama „könyvüvéri kritikusok” ellen, a kik kétségbe vontak a **Vámber megbizhatóságát** s azzal gyúnyosíták őt, hogy **Konstantinápolyban** ülte, írta meg könyvének nagy részét. **Muskétov** megjegyzji, hogy az 1873. khivai hadjárat után fölkeresett több olyan helyet, melyet **Vámber** leirt s a leírásokban nemcsak hűségét, hanem kifűnő jellemét is talál. Hozzá teszi, hogy **Vámber** mint magyar származású és angol gondolkodó, nagyon barátságatlan érzülettel néptál Orosz- országot irányában és ebben a tekintetben gyakran igazságtalan, ez azonban semmit sem von le érdemből.” A füzet végén a mult hávi füzet francia kivonata olvasható.

— **György Vilmos** elbeszélései két kötetben meg fognak jelenni az „Aurora” könyvkiadó szövetkezet kiadásában. A szövetkezet partoló tagjainak illeménye lesz, de külön előfizetést is hirdetnek rá. A **György Vilmos** író neve sokkal jelesebb s a tudós pap-költő emléke is sokkal élekenbebb él még, semhogy művei ajánlatásra szorulnának. A két kötet előfizetési ára három forint, bolti ára magasabb lesz. Az előfizetési pénzek november elsejéig küldendők be az „Aurora”-hoz, a koronaherceg-utca 16. sz. alá.

— **Ma** számunk hirdetési rovatában hozzuk a f. hó 12-én kibocsátandó magyar hazillaki sorsjegyek tervezetét kivonatát. — Ez sorsjegyek-kölcsön, melynek engedélyezése mint halljuk, az ilyenül különben is nehezen engedélyezett sorsjegyek sorában az elsőbe leand — nagyon kedvező benyomást tesz. Egy tiszte, meg inkább hivata van a kedvező talajt, melyet kibocsátásuk óta jelentékeny emelkedet magyar vörös-kereszt sorsjegyek az ugynevezett kis-sorsjegyek elárúsítása czéjből teremtettek, meg jobban kibovíteni. A hazillaki sorsjegyek, nem tekintve a kölcsönek az általános támogatásra annyira méltó czéjből, a gyakori hazások, melyeknek elseje 120,900 frty adomentes nyerevényemyl már ez évi november 1-én fog megtörténni, a sok és nagy nyerevény és a kitűnő alapház állat oly előnyökkel bírnak, melyek csak sokkal magasabb árú nagy sorsjegyek-kölcsönök által nyújthatnak.

Heti-naptár

1886. évi október 10-től október hó 16-ik napjáig.

Het napjai	katholikus és protestáns nap- tar	Időjárás	Hold fnyáltozásai
Vasárnap	10 C 17 B. Fer.	borult, hűs, esőre készül.	Holdtűlte 13-án 4 óra
Hétfő	11 Filomena		40 p. reggel; eleinte viharos, kellemetlen,
Kedd	12 Miksa	Holdtűlte 6 óra 40	erre szélesed- és csak vegfelel hoz derült
Szerda	13 Kalmán	p. reggel szél,	napokat.
Csütörtök	14 Helizus		
Péntek	15 Terézia	vegre derült.	
Szombat	16 Gal apát		

Bazilika sorsjegyek kibocsátása.

PROSPECTUS.

Ő császári és apostoli királyi Felségének legkegyelmesebb engedélyével a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszter által

800.000 darab

5 o. é. forintra szóló (800 sorozat 100–100 számmal) nyereség-kötvény kibocsátatik ki.

Ezen kölesön azon alap beszerzésére szolgál, melynek feladata a Budapest-lipótvárosi Bazilika kiépítése, magyarhonon egyházi emlékek, ezek között a budai koronázási templom, a kassai székesegyház stb. stb. restaurálása s fenntartása.

Ezen kölesön 50 év alatt nyilvános sorsolások útján törlesztetik.

A sorsolások **törlesztési- és nyereség-sorsolásokból** állanak s a törlesztési időszak alatt a törlesztési sorsolásokon kívül 102 nyereség-húzás történik; ezen nyereség-húzásokban a melléknyereseményeken kívül **200.000** frtos, **120.000** frtos, **100.000** frtos, **75.000** frtos, **60.000** frtos, **50.000** frtos, **20.000** frtos, **15.000** frtos, **10.000** frtos főnyeresemények huzatnak.

Az első sorsolás 1886. november 1-én történik

120.000 forintos főnyereséményvel,

továbbá egy 5000 frtos, három egyenként 1000 frtos, 4 egyenként 500 frtos, 20 egyenként 100 frtos, 50 egyenként 50 frtos, 62 egyenként 25 frtos nyereséményvel.

Minden egyes nyeresémény-kötvény két részből áll, és pedig:

1. magából a nyeresémény-kötvényből és
2. a nyeresémény-szelvényből.

Ha egy nyeresémény-kötvény a törlesztési sorsolásban huzatik, a tulajdonos a kötvény beszolgáltatása ellen a *legalább hat forinttal tíz frtig terjedő törlesztési összeget megkapja*, míg a nyeresémény-szelvény visszaadatik s az a további nyeresémény-húzásokban is részt vesz. Ha ellenben egy ily kötvényre a nyeresémény-húzásban esik nyeresémény, az a nyeresémény-szelvény beadása ellen fizetetik ki, míg maga a nyeresémény-kötvény a tulajdonosnál marad mindaddig, míg valamely törlesztési sorsolásban a 6 frittől 10 frtig terjedő minimális összeggel ki nem huzatik.

Minden nyeresémény-kötvény (Bazilika-sorsjegy) tehát legkevesebb 6 frittől 10 frtig terjedő összeggel fizetetik vissza, de azokivül nyeresémény-szelvény által igényelt is képez, mely által a nyeresémény-húzásokban résztvételi jog biztosítottatik.

Ezen kölesön nyereséményei *nincsenek nyereséményadóknak alávetve* s azok kiütetésénél csakis a 6%,⁹⁰/₁₀₀-os díj vonatik le.

A törlesztési, valamint nyeresémény-összegek hét hóval a sorsolási utján a magy. kir. közp. állampénztár által fizetettek ki.

Ezen kölesön biztosítékul szolgál a sorsolási terv szerint a kötvények s nyeresémények fedezetül szükséges s a magy. kir. közp. állampénztárnál levett s ugyanott kezelt törlesztési alap, továbbá 100.000 frt mint tartalékulap s végre a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium által visszatartott 500.000 frt, mely a kötvények s nyeresémények teljes törlesztéséig mint tartalékulap külön kezeletik.

A Bazilika-sorsjegyek a budapesti, valamint bécsi hivatalos társadalomban jegyezettek.

Ezen sorsjegyek ezennel forgalomba hozatnak s bejelentések azokra az alábbi feltételek mellett

f. évi október 12-én

elfogadtatnak. — A sorsjegyek ára **8 frt 50 kr.** darabonként.

Minden bejelentett darab után **2 frt** biztosíték teendő le készpénzben vagy napi árfolyam szerint számítandó értékpapirokban, ezen biztosíték a bejelentésre eseti sorsjegyek átvétele alkalmával beszámítottatik, illetve visszaadatik.

Az egyes bejelentési helyeknek adandó mennyiséget az aláírott bankok fentartják maguknak, s minden egyes bejelentési hely fel van jogosítva a ruá eseti darabokat a nála történt bejelentésekre belátása szerint felosztani.

A bejelentésekre eső sorsjegyek **f. évi október 20-tól 27-ig** az illető bejelentési helyeknél veendőék át a vételár lefizetése ellen.

Bejelentések elfogadtatnak:

Budapestben: a Magyar leszámítoló- és pénzváltó bank-nál, Dorottya-utca, Wurm-udvar,

a Pesti magyar kereskedelmi bank-nál, Dorottya-utca 1. sz.

a Magyar országos bank-nál, nádor-utca 4. sz.

Bécsben: az Union-Bank-nál,

az Union Bank váltóházánál, I, Graben 13.

Aradon: az aradi kereskedelmi és iparbanknál.

Besztercebányán: a Besztercebányai takarékpénztárnál.

Bielitzben: a Bielitz-Bialai kereskedelmi és iparbanknál.

Bozenben: Schwarz E. fia uraknál.

Brassóban: Az első erdélyi banknál.

Brodnyban: Nathanson és Kallir uraknál.

Brünnben: a Mährische Escompte Bank-nál.

Herber L. ur bank és nagykereskedésében.

Herber Laur. jun. urnál.

Czernowitzban: a Bukovinaer Bodencredit-Anstalt-nál.

Debreczenben: a Debreczeni kereskedelmi és iparbanknál.

Esztergombán: az Esztergomi takarékpénztárnál.

Fiumében: Leopoldo Windspach urnál.

Franz Corossaez & Figlio uraknál

Grázban: a Steiermärkische Escompte Bank-nál.

Neuhold A. urnál.

Győrött: a Győri általános hitelbanknál.

Jerfy Antal és fia urnál.

Insbruckban: Loewe M. urnál.

Payr és Sanvico uraknál.

Kassán: a Kassai kereskedelmi bank részv. társ.-nál.

Klagenfurtban: Rothauer J. M. uraknál.

Kolozsvárott: Hutfless Károly urnál.

Krakókban: Mendelsberg Béla urnál.

Laibachban: Luckmann L. C. urnál.

Mayer J. C. urnál.

Lembergben: a K. k. priv. Galizische Actien-Hypotheken-Bank-nál,

a Landesbank des Königreiches Galizien-nál.

Schellenberg Ágost urnál.

Linczenben: a Bank für Oberösterreich und Salzburg-nál.

Poche Ferencz urnál.

Nagy-kánizsán: a nagy-kánizsai kereskedelmi és iparbanknál.

Nagyváradon: a Biharmergyei takarékpénztárnál.

Nyitraán: a Nyitrai kereskedelmi és hitelintézetnél,

Günötzben: Hirsch W. C. urnál.

Pécsen: Schapringer J. urnál.

Pozsonyban: a Pozsonyi kereskedelmi banknál.

Edl Tivadár urnál.

Prágában: a Böhmische Escompte-Bank-nál.

a Böhmische Union-Bank-nál.

a Zienostenska-Banka pro Cechy a Moravu.

Salzburgban: Späugler Károly urnál.

Sleminger Károly urnál.

Szegeden: a Szegedi kereskedelmi és iparbanknál.

Sopronyban: a Soproni építési és földhitelbanknál.

Temesvárott: a Temesi takarékpénztárnál.

Triestben: az Union-Bank fiókintézeténél.

Újvidéken: Klitschek József urnál.

Zágrábban: a Horvát leszámítoló-banknál.

a Horvát-kereskedelmi bank váltóházánél.

Bejelentések ezenkívül elfogadtatnak az egész osztrák-magyar birodalom nagyobb városai pénzügyintézetinél és váltóházainál is.

A bejelentésekhez szükséges mintapéldányok az egyes bejelentési helyeknél rendelkezésre állanak.

(150. 1—1)

Budapest, 1886. október havában.
Bécs,

Magyar leszámítoló- és pénzváltóbank.

Union-Bank
Bécsben.

Pesti magyar kereskedelmi bank.